

Núm. 32 / Primavera 2026

ESPAI CARRAIXET

La revista cultural de l'Horta Nord

EL DISTRIBU

06 RAFA ARNAL I ISABEL RODRIGO traspassen l'Eixam

- 08 Massalfassar acull la 39 edició de la Trobada d'Escoles en Valencià
- 10 Alboraiia recupera l'entorn i els accessos a l'Ermita dels Peixets
- 12 El sabor de la carxofa al Puig en les XV Jornades Gastronòmiques
- 16 Nova ruta cultural amb un passeig per la séquia de Montcada
- 18 La Pobla de Farnals ens convida al festival 'Milotxes al Vent'
- 22 La Mancomunitat del Carraixet treballa la salut mental en menors
- 26 L'escola d'Alfara planta arbres amb el projecte 'Creixem junts'
- 32 Bonrepòs i Mirambell guanya la Lliga Professional de raspall femení

ESPAI KALEBARRAKA

La Pobla de Farnals sollicitarà ser declarada zona tensionada davant l'escalada dels preus del lloguer de l'habitatge

El Govern valencià s'oposa a la limitació de lloguers aprovada per Burjassot i la Pobla de Farnals

SERVEI DE FOTOGRAFIA

ISMAEL VENTURA GONZÁLEZ

web

@ismalvenfoto

Alfara del Patriarca, València
ventuismal97@gmail.com
+34 674 689 006

El Puig
Ciutat
Lectora

11ª Setmana de les lletres

Del 10 al 17 de maig

Mercat del llibre, exposicions,
xarrades i música per a viure
la cultura al Puig.

www.elpuig.es

El Puig
Ciutat
Lectora

AJUNTAMENT
EL PUIG
DE SANTA MARIA

Diputació
de València

Àrea de
Cultura

SARC

GENERALITAT
VALENCIANA

FULL

L'AMFITRIONA

Un tros de lluna

NÚRIA GARCIA DIRECTORA D'ESPAI CARRAIXET

L'aventura ja dura 8 anys i cada edició de la revista és un nou repte, no entés de forma dramàtica sinó amb l'alegria de seguir descobrint-nos. A hores d'ara ja sabeu les ulleres que gaste. Tot i que sovint se m'embruten i que a voltes no les trobe, mai les perd. Les duc cosides per dins de les parpelles.

Tampoc penseu que m'és fàcil mantindre l'equilibri. Entre el que uns pensen i els altres fan, alguns que malparlen i molts que desvien la mirada, nosaltres anem surant per trobar-nos cara a cara amb la veritat. I és meravellós, creieu-me, retirar la pols de tresors que ni tan sols estaven ocults, potser només oblidats al fons de la memòria.

Això és Espai Carraixet. Baix d'aquest muntó de lletres hi ha un tros de lluna. Vosaltres també ho veieu? Eixa cosa tan difícil d'explicar que ens humanitza, inclús en estos temps de ràbia sagnant. L'Horta Nord és —encara— un refugi al qual tornar. Un paisatge d'on no anar-se'n. Una comunitat que no està del tot perduda i que té opcions de refer el

llaç. Qui, si no nosaltres? Quan, si no ara? On, si no ací? Quina bella súplica en forma d'empenta la de Roberto Iniesta cap a tota la humanitat, que jo m'atrevisc a repicar per a vosaltres en estes lletres amuntonades.

Fugiu de la por. Lleveu-li volum. Planteu-li cara, si cal, i eixampleu l'essència. Deixem de jutjar-nos. Atrevim-nos! Res és pitjor que el silenci que ens impossem. Som un bon grapat de persones les qui ja anem obrint la llum de la consciència per trobar-nos en espais de proximitat com este, el d'Espai Carraixet, però també en molts altres.

I si només calguera fer un xicotet pas endavant? I si amb això se'ns obrira la porta de l'autenticitat que brilla amb llum pròpia? Aquell xicotet pas que vaig donar fa 8 anys amb la creació d'Espai Carraixet s'ha convertit en l'abraçada de tantes persones que trobeu recer en aquesta revista. Un tros de lluna que potser reflecteix la societat que som, però que alhora emana tota la llum de l'univers. Ho veig amb les meues ulleres. I tu, te poses les teues?

ESPAI CARRAIXET

La revista cultural de l'Horta Nord

Núm. 32 PRIMAVERA 2026

Directora

Núria Garcia

Subdirector

Eduard Ramírez

Redacció

Jorge Pérez Morera

Mireia Corachán

Manuel Regidor

Amparo Píera La-Roca

Il·lustracions

Elias Taño

Pau Pikonenko (Kalebarraka)

Toni Cabo

Col·laboracions en este número

Maribel Alcoriza Balaguer

Noelia Ibarra i Álvaro Pons

Carles Àngel Saurí

Alfons Navarret

Disseny i maquetació

Alamida

Continguts web

Manuel Regidor

Impressió

Marí Montañana

Dipòsit legal: V-490-2018

www.espaicarraixet.es

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

El poder de l'arnica

Ha sigut utilitzada
d'antany per les seues
riceltes on calpa
blatures a dolores.

En Yerbas Vivas
fem un pascol més,
combinant-la amb
extracte de Romer,
Parrinlara i Cànon
per a oblidre aquest
fantàstic ungient
que l'encantaran.

YERBAS VIVAS
TORNEM A LES ARBRES

LA CONVIDADA

La vida que podem sostindre

MARIBEL ALCORIZA BALAGUER

PREMI EXTRAORDINARI DE DOCTORAT UV
BIOINFORMÀTICA A LA UBMP DE L'IIS LA FE

No són pocs els dies en què, amb la il·lusió o la pressió de trobar la solució a un problema en què portem dies o setmanes immersos, i amb la mirada posada en eixe article científic que sembla no acabar-se mai, em veig fent una telefonada ràpida per a veure qui pot arregar les criatures de l'escola i quedar-se amb elles fins que arribe, mentre la meua parella se'n va a treballar. En eixos moments, la ciència i la vida quotidiana no sempre semblen encaixar. I sovint no és tant per obligació com per la pròpia emoció dels avanços que estem fent. Per això, cada vegada que passa, no puc evitar pensar que, sense una xarxa tan pròxima, tot seria molt més difícil. I aquesta xarxa és possible, en gran mesura, gràcies a viure al poble. Iniciar una carrera científica continua sent una aposta marcada per la incertesa: contractes temporals, canvis

d'institució, estades a l'estranger i una pressió creixent per publicar. En aquest context, plantejar-se formar una família no és una decisió menor, especialment quan no saps on estaràs d'ací a un parell d'anys. És cert que s'han produït avanços importants, com tindre en compte els períodes de maternitat o una major flexibilitat horària. Tot i això, el sistema continua recolzant-se en una idea molt concreta de productivitat i en un model de carrera sovint únic, que no reflecteix la diversitat de trajectòries possibles. No totes les persones que es dediquen a la recerca volen, ni poden, liderar un grup d'investigació, i els camins alternatius continuen sent difícils de traçar. A més, anar-se'n fora és quasi un requisit inqüestionable per a fer carrera científica, però viure al poble, prop de la xarxa de suport és, almenys en la meua opinió, un requisit per a tindre una bona qualitat de vida. En el meu cas, per tal de formar la família que volia, vam trobar un equilibri del qual estic orgullosa: vaig decidir fer la tesi sense estades a l'estranger i després vaig començar a treballar com a bioinformàtica a l'IIS La Fe, analitzant dades òmiques per a donar suport a la investigació; és a dir, que passe la major part del temps davant d'una pantalla negra intentant que milers de dades tinguin algun sentit. Hi ha moments en la carrera científica en què la flexibilitat és gran, però n'hi ha d'altres en què tot coinci-

deix al mateix temps: anàlisis pendents, articles, convocatòries, inclús eixos moments en què estàs "en ratxa" i tot sembla quadrar, tant en el codi com en el cap. És en eixos moments quan la xarxa de suport es torna imprescindible, perquè hi ha problemes que pots resoldre amb algoritmes, però d'altres, com arribar a tot, només es resolen amb ajuda. També cal tindre en compte el context en què es fa ciència. Jo tinc la sort d'estar en un entorn que aposta per certa estabilitat, però això no és extensible a la majoria de grups ni centres. Malgrat això, la qualitat científica és alta, sostinguda per professionals molt preparats que sovint treballen amb recursos limitats. La inestabilitat i la manca de visió a llarg termini continuen sent un fre.

Fer ciència també depèn, encara que no sempre ho diguem, de la vida que podem sostindre. I, en el meu cas, això passa per una xarxa de suport que és més fàcil de construir i mantindre al poble: el tipus de poble en què m'agradaria continuar vivint.

«HI HA PROBLEMES QUE POTS RESOLDRE AMB ALGORITMES, PERÒ D'ALTRES, COM ARRIBAR A TOT, NOMÉS ES RESOLEN AMB AJUDA»

L'EIXAM es traspassa

REDACCIÓ
Eduard Ramírez

FOTOGRAFIA
Rafa Arnal i Isabel Rodrigo

Després de vora 50 anys de dedicació, el passat mes d'octubre deixaven la seua activitat com a llibreters professionals Rafa Arnal i Isabel Rodrigo. Des del cor de Tavernes Blanques, L'Eixam ha esdevingut un refugi i un pulmó cultural de l'Horta Nord durant dècades, que alhora també ha sigut focus d'altres projectes, com ara l'edició de llibres que han generat un catàleg ben ric de literatura de creació i de clàssics de la tradició de l'alliberament social. Ara, sense l'obligació quotidiana de portar la llibreria, Arnal manté viva l'editorial L'Eixam i moltes més idees que el reclamen com a escriptor.

Rafa Arnal és un activista cultural destacat que, a través

Pere, Rafa i Isabel
a la Fira del Llibre

Rafa Arnal i Isabel Rodrigo cedeixen la gestió de la mítica llibreria de Tavernes Blanques després de 50 anys d'activitat cultural a la comarca

dels llibres i la cultura, somia la construcció del país i de la utopia. Amb la vitalitat desbordant de sempre ho resumeix així: «Utopia per utopia, la llibertària és la més bonica». Ha impulsat o participat en innumbrables iniciatives de promoció i dinamització de la cultura popular. Així, l'any 1972 formà part del grup original de música Carraixet, en els dos primers discos publicats. Quan ho rememora conta com en un primer moment «era forner i pastisser, però quan fundarem el partit –es refereix al PSPV original, encara d'amagat a causa de la repressió franquista– férem una impremta clandestina i això em va canviar la vida... Pel mig he fet quaranta coses més». Poc després, l'activisme per l'extensió de la cultura entre el poble, sumat a la necessària recuperació de la cultura pròpia del País Valencià, el van portar a iniciar l'aventura de la llibreria. Inaugurada l'any 1976 amb el nom de '9 d'octubre', al poc temps

Isabel Rodrigo i Rafa Arnal

passà a portar el nom que l'ha convertida en referència: L'Eixam. Durant aquells primers temps, la llibreria va patir dos registres de la Guàrdia Civil, però la constància, la professionalitat i la imaginació dels promotors s'acabà imposant. «La llibreria és la meua vida, i ara està consolidada, està molt bé», comenta Arnal.

Consciència social

Als seus 78 anys, en porta 23 bregant contra fins a quatre càncers diferents, però res ha pogut reduir ni vinclar la seua energia. La vocació de contribuir a la comunitat des de la perspectiva de la memòria i la consciència social no afluixa mai, i ara també l'ha dut a implicar-se en el Grup d'Estudis

Municipal de Tavernes Blanques, convidat per l'ajuntament, en el qual pot compartir el seu enorme arxiu de fotografies antigues i documentació històrica.

Nou projecte per a la llibreria

Els nous gestors de la llibreria són Vicent Miralles, Vicent Baydal i Toni Sabater, també socis en l'editorial Drassana, que expliquen com els ho va proposar

el mateix Rafa Arnal en una conversa i els semblà una idea fantàstica: «L'Eixam és una llibreria consolidada, que permet projectar gustos i difondre la literatura; per a qui ens agrada llegir és un espai de felicitat». Al seu torn, Rafa Arnal els augura un futur d'èxit: «No volia passar per la porta de la llibreria i no trobar-la, perquè és un orgull com a espai emblemàtic en

l'Horta Nord. Ells són joves, ben posicionats i els anirà bé. Estic molt pagat, hi vaig sovint i col·laborarem en el que calga. A més, estic satisfet que la llibreria continua en l'àmbit valencianista».

Els nous gerents comencen per l'agraïment a la «fantàstica tasca d'Isabel i Rafa, que han fet una faena extraordinària amb un projecte molt personal, i també molt agraïts al públic, que s'interessa i respon». Expliquen que continua treballant-hi Estefania Domingo, «una llibretera magnífica que dota de continguts l'espai, per a fer-lo dinamitzador del barri, del poble i que faça comarca», diu Miralles. Els nous gestors aporten la seua experiència editorial, amb els seus gustos literaris i visió comercial, que els porta a una llibreria generalista on conviuen autors valencians i en valencià, amb seccions de clàssics, narrativa, literatura infantil i juvenil, poesia i cuina, amb «vocació de llibreria comarcal», segons reblen.

Així, continuen alimentant les complicitats que han fet de L'Eixam un referent principal com a espai de llibertat, intercanvi i felicitat, que permet fer país a través dels llibres. A Rafa i Isabel continuarem veient-los en el tràfec cultural, perquè tenen moltes coses a seguir aportant des de l'editorial, i ara també des del Grup d'Estudis Municipal de Tavernes. ■

AJUDES PER A FOMENTAR EL LLOGUER D'HABITATGE

L'Ajuntament busca mobilitzar habitatges buits i facilitar la seua incorporació al mercat de lloguer com a residència habitual, ampliant l'oferta disponible i afavorint l'accés a un habitatge digne en el municipi

Més informació: www.tavernesblanques.es

Ajuntament de
Tavernes Blanques

MASSALFASSAR

Capital del valencià

La 39a Trobada d'Escoles en Valencià de l'Horta Nord arriba per primera vegada al poble amb una programació que combina cultura, educació i reivindicació, del 17 al 26 d'abril

REDACCIÓ
Jorge Pérez Morera
FOTOGRAFIA
Alamida

Durant uns dies d'abril, els carrers de Massalfassar canvien de ritme. El so habitual del poble es barreja amb rialles, cançons, passacarrers i les converses en valencià de centenars de xiquets i joves. Unes escenes que reflecteixen aquest moviment col·lectiu que, any rere any, reafirma la vitalitat de la nostra llengua, de la nostra cultura i de l'educació en valencià.

Per primera vegada en la seua història, la Trobada d'Escoles en Valencià de l'Horta Nord 2026 fa parada a Massalfassar, en la seua 39a edició, convertida en una cita imprescindible per a la comunitat educativa i associativa de la comarca. Del 17 al 26 d'abril, el municipi acull una programació intensa i diversa que culmina l'últim dia en una gran jornada col·lectiva, però que, en realitat, és només la punta visible d'un treball que es construeix durant mesos.

«La trobada sempre ha sigut un eix vertebrador de la comarca, un dia lúdic i reivindicatiu sobre la importància de la nostra llengua, amb la participació d'escoles i famílies, però també d'associacions, col·lectius... Som un equip de persones que treballam tot l'any en l'organització d'aquests dies», explica Ivan Palomares, president de la Coordinadora pel Valencià de l'Horta Nord, organitzadora de la trobada junt amb Escola Valenciana amb la col·laboració de l'Ajuntament de Massalfassar.

Des del consistori, l'alcalde Robert Margaix ho viu com una oportunitat per a mostrar l'essència del poble. «Acollim amb il·lusió i alegria aquest encontre», afirma. «Durant aquests dies els carrers s'omplien de xiquetes i xiquets que utilitzen el valencià amb naturalitat, el millor exemple per a demostrar que la nostra llengua està viva i que el futur està garantit gràcies al compromís de la comunitat educativa», apunta Margaix.

El programa ha començat el divendres 17 d'abril amb la pre-

sentació del nou número de la publicació que tens a les mans, Espai Carraixet, al Trinquet. Una trobada alegre i festiva en la qual hem celebrat 8 anys de revista i que ens ha servit per a exposar totes les portades que hem publicat en este temps.

L'endemà, dissabte 18, té lloc l'entrega dels guardons del Sabori comarcal al Centre Cívic, seguida de l'actuació del grup Trobadorets. Eixa mateixa nit arriba una de les cites més esperades:

la recuperació del Concert La Gira, que torna després de diverses edicions sense celebrar-se. Damunt de l'escenari actuaran La Fulla i Auxili, una de les bandes més potents del panorama musical valencià. «Volem agrair a l'Ajuntament la seua implicació per a recuperar aquest esdeveniment», destaca Palomares, conscient del valor simbòlic i festiu del concert.

Entre el dilluns 20 i el dimecres 22 d'abril, el protagonisme és per a la Trobada Musical, que enguany registra xifres rècord amb un total de 21 escoles participants. «És l'any que més n'hem tingut, el projecte està creixent», subratlla el president de la Coordinadora, evidenciant la consolidació d'aquesta proposta educativa i artística.

El dijous 23 d'abril és una altra jornada clau amb la Trobada de Secundària i Batxillerat, que arriba a la seua cinquena edició amb més de 1.000 alumnes. L'avinguda Blasco Ibáñez es converteix en un gran espai de convivència juvenil amb activitats, tallers de música i esports pensats per a adolescents. «És un espai per a ells», remarca Palomares, destacant la importància de generar propostes adaptades a aquesta franja d'edat.

El sopar homenatge

L'endemà, divendres 24, la trobada mira cap a la memòria i el reconeixement amb el sopar homenatge al Centre Cívic. Enguany es distingeix la trajectòria dels Dimonis de Massalfassar, que ce-

Auxili, junt amb La Fulla, actuen el dissabte 18 al Concert La Gira; Marta Margaix i Savaluc Trio ho faran el 24 d'abril al sopar homenatge; Ramonets també passarà per les Trobades, el dia 26 en la cloenda

Els Dimonis de Massalfassar seran distingits al sopar homenatge de les Trobades, així com també Josep Vicent Frechina i Josep Fontestad

lebrer 35 anys d'activitat, del musicòleg Josep Vicent Frechina, així com la tasca de Josep Fontestad, pel seu compromís amb la defensa del valencià —tots dos són veïns del poble—. La vetlada inclou també l'actuació de Marta Margaix i la música de Savaluc Trio.

El punt culminant arriba el diumenge 26 d'abril, el dia gran dedicat a Infantil i Primària. De matí, passacarrers, tallers, actuacions i una dansa popular re-

uneixen participants de totes les edats. Després del dinar de germanor, el grup Ramonets posa el punt final amb una actuació a la plaça de l'Església, tancant així deu dies d'activitats.

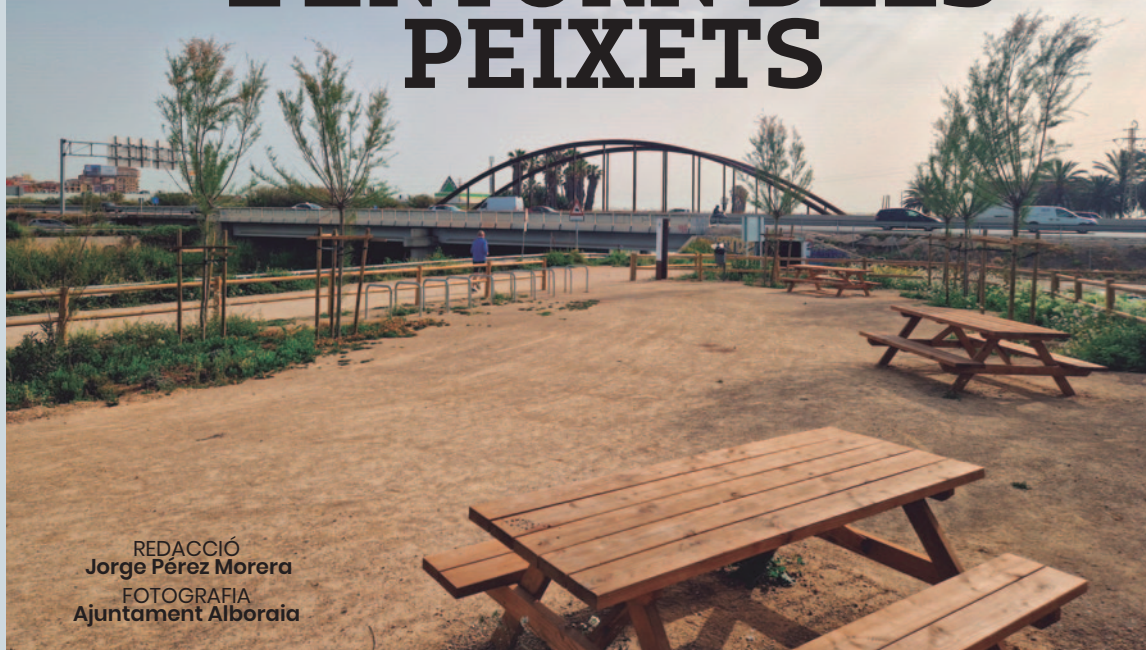
Més enllà de les xifres i del programa, la Trobada és també un reconeixement col·lectiu amb el qual Massalfassar demostra que, més que una festa puntual, aquests dies són la celebració d'una llengua viva i amb la gent que la fa possible cada dia. ■

èscola valenciana
activistespelvalencia.org

HORTA NORD
Coordinadora
pel valencià

Alboraia recupera L'ENTORN DELS PEIXETS

REDACCIÓ
Jorge Pérez Morera
FOTOGRAFIA
Ajuntament Alboraia

L'entorn dels Peixets, situat al tram final del barranc del Carraixet al seu pas per Alboraia, ha canviat de cara. Allà on abans predominava la vegetació invasora, hui s'obri un espai recuperat per a la ciutadania i la natura, en el qual el paisatge torna a respirar i a mostrar tot el seu valor entre l'horta i la mar.

La intervenció, impulsada per l'Ajuntament d'Alboraia, ha permès transformar un espai degradat en un entorn naturalitzat i accessible. Tal com ha explicat el regidor de Medi Ambient, Carlos Sánchez, «era un lloc que estava ple de malesa». Ara, gràcies als treballs realitzats, «hem recuperat els dos espais públics: en la banda de la mar hem habilitat un espai d'ús ciutadà, amb bancs i taules, i en l'altra hem plantat vegetació local i autòctona».

Els treballs han inclòs la neteja de més de 1.200 metres quadrats de canya invasora, substi-

S'elimina canya invasora, s'inclou vegetació local, l'equipament s'ha renovat i es projecta un futur observatori d'aus

tuïda per espècies autòctones que afavoreixen la biodiversitat i l'equilibri ecològic. A més, s'hi han instal·lat tòtems informatius sobre l'Espai Agrari d'Alboraia, reforçant la dimensió pedagògica del projecte.

Més enllà de la millora paisatgística, la intervenció també té una funció ambiental, «amb un ecosistema propi», ha destacat el regidor. En aquesta línia, la recuperació de l'entorn preserva també la presència de fauna, especialment d'aus. Sánchez ha

avançat que «s'ha generat un ecosistema per a facilitar la vida de diferents tipus d'aus, i hem projectat un observatori d'aus que estarà en la mota dreta, amb una plataforma elevada des de la qual es podran observar fins a deu espècies en un entorn privilegiat, amb la zona pantanosa del barranc i vegetació pròpia».

Aquesta actuació forma part dels Plans de Sostenibilitat Turística en Destí, inclosos en el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència del Govern d'Espanya, finançats amb fons 'Next Generation' de la Unió Europea.

Iniciatives com aquesta fan que Alboraia continue avançant cap a un model urbà més verd i habitable, posant en valor espais clau del seu territori. «Estem fent un esforç per millorar els diversos nuclis de població amb l'adequació d'espais que també serviquen per a atenuar la calor a l'estiu», conclou el regidor. ■

FIRA

de les

FIRAS

PRIMERA EDICIÓ

FIRALBORAIA 2026
(10é aniversari) i
VII FIRA DEL LLIBRE
VALENCIÀ

ALBORAIA
29, 30 | 31
DE MAIG
PASSEIG D'ARAGÓ

 Biblioteca Pública Municipal d'Alboraia

Sent, compra i viu
ALBORAIA
eres tu

Viu en valencià

OFERTES COMERCIALS-ARTESANIA-LLIBRES-GASTRONOMIA
MÚSICA EN DIRECTE-JOCS INFANTILS-TALLERS-CIRC-MÀGIA
CONTACONTES-SORTEJOS-REGALS...

Assaboreix El

El Puig recupera les jornades gastronòmiques amb un concepte més àgil i profitós, que relaciona la localitat amb la qualitat del producte de proximitat i les elaboracions més prestigioses

REDACCIÓ
Eduard Ramírez
FOTOGRAFIA
Alamida

Disposar d'una gastronomia pròpia aporta identitat, orgull i vincle emocional. Però també valor dels productes i serveis, innovació i preservació de la qualitat. Ho saben bé al Puig, que ha relançat les Jornades Gastronòmiques en la seua quinzena edició amb un gran èxit de participació. Tant, que la proposta, que s'havia de desenvolupar del 19 de febrer al 8 de març, es va allargar una setmana més gràcies a la bona acollida i a l'entusiasme dels xefs i restaurants participants: Alhacena, Arrocería Noray, Ca Morera, Huerto de Santa María, i la Trattoria Pizzeria L'Agnolotto.

Cadascun dels locals oferiren durant les Jornades un menú especial basat en la carxofa, el producte estrella triat per a aquesta edició: de tem-

Xerrada sobre els beneficis del turisme gastronòmic

porada, ple de possibilitats culinàries, valors alimentosos i bon gust. La carxofa destaca per l'alt contingut en fibra, aigua i baixes calories, que aporta mentre resulta digestiva i rica en minerals, com ara ferro i potassi, a més de múltiples vitamines. En la cuina és un producte molt versàtil que permet molt diverses preparacions amb acció depurativa i antioxidant.

Durant la presentació de les Jornades Gastronòmiques, l'alcalde Marc Oriola va manifestar

la intenció municipal de «transformar el producte en emoció i la tradició en creativitat. La carxofa és humil en aparença, i alhora és deliciosa, de proximitat, de quilòmetre zero», a més de ser un producte de temporada que és alhora flor i aliment, fantàstic per a relacionar l'apetit amb les creacions més innovadores de tast deliciós, com s'ha demostrat en el Puig.

Així, tots els restaurants participants han incorporat la carxofa amb imaginació, des-

Puig

tres a i diversitat, com a exemple de cuina saludable, sostenible i equilibrada. A més, el protagonisme de la carxofa aprofitava d'homenatge als llauradors locals, que treballen la terra i produeixen hortalisses de primera qualitat i frescor.

'Assaboreix El Puig' porta anys treballant el desenvolupament del turisme culinari a la localitat. El municipi està adherit a 'Exquisit Mediterrani', un segell que avala l'aposta per la qualitat i l'excel·lència gastronòmica, des de 2018. Perquè tota la celebració forma part d'una estratègia integral a favor de l'economia real, a través de l'augment de valor d'elements propis que es troben en l'àmbit local. El Pla de Sostenibilitat Turística del Puig de Santa Maria —finançat pels fons europeus 'Next Generation' a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència—, busca consolidar el municipi com a destinació gastronòmica de referència. Segons l'alcalde amb les jornades gastronòmiques "celebrem la identitat, la cultura i el futur" ja que quan enfortim la identitat gastronòmica pròpia i donem suport als productors de la zona, podem oferir als visitants una experiència autèntica basada en la frescor i la qualitat dels productes locals.

Els cuiners dels restaurants participants durant la presentació de les jornades

ELS RESTAURANTS PARTICIPANTS HAN INCORPORAT LA CARXOFA AMB IMAGINACIÓ, DESTRESA I DIVERSITAT

Aquestes jornades gastronòmiques havien estat tres anys sense celebrar-se, mentre es reformulaven per a guanyar l'actual nou impuls, que també ha permès rebre ajudes europees.

Experiència completa

Entre les novetats que hem pogut gaudir enguany trobem el taller de cuina mediterrània saludable per a xiquets i xiquetes entre 9 i 12 anys. Tingué lloc els dies 27 de febrer i 6 de març, i va permetre conèixer el valor dels productes frescos locals de l'horta que contribueixen a una

alimentació més conscient i saludable. D'altra banda, s'oferiren sis visites guiades que eixamplaven la projecció del Puig com a destinació cultural, i que arribaren fins a les acaballes del mes de març. Hi vam poder descobrir l'empremta de Jaume I, la Cartoixa d'Ara Christi, els refugis i trinxeres del Puig, a més de fer una gimcana mediambiental o participar en la visita teatralitzada "Els somnis de Margarita".

Les jornades gastronòmiques han funcionat com un aparador perfecte per a mostrar el potencial culinari del Puig de Santa Maria, tant de cara als habitants de la comarca com a esdevindre referència per als visitants llunyans. Els paisatges culinaris són propostes de turisme de qualitat, amb el benefici de la relació entre els productors, una elaboració amb personalitat i el retorn econòmic. I sobre el tapís de les carxofes, el Puig ens ha oferit, amb bon tast, gaudir de la vida gràcies a la bona alimentació. ■

PLATAFORMA
MONTCADA PER PALESTINA

DIUMENGE 19 D'ABRIL
LA VOZ DE HIND RAJAB
CINEMA AL CENTRE CULTURAL BLASCO IBÁÑEZ DE MONTCADA

DOBLE PASSE
16:30 i 19:30 hores

Taula rodona i col·loqui amb **DAVID SEGARRA**
I **SALMA ALHAKIM** a les 18 hores

EL GENOCIDI CONTINUA

Aprendre diversament

Alfara promou la inclusió en el Dia contra la LGTBIfòbia en l'esport

REDACCIÓ
Núria García

FOTOGRAFIA
CEIP Doctora Anna Lluçh
Ajuntament d'Alfara

Paloma Freestyle ensenya trucs amb el baló a l'alumnat de 6è

Encara s'escolta als patis de les escoles comentaris ofensius relacionats amb la identitat de gènere o inclús sexual. Pensar que el futbol 'no és per a dones' o burlar-se d'algú perquè 'corre com una xiqueta' demostra com el masclisme segueix ancorat en interaccions socials que haurien d'estar alliberades de qualsevol prejudici. Sort que el col·legi públic d'Alfara, el CEIP Doctora Anna Lluçh, compta amb mestres implicats i implicades en l'educació en valors, i que l'Ajuntament secunda iniciatives integradores com la que va tindre lloc el Dia contra la LGTBIfòbia en l'esport.

Al voltant del projecte, coordinat per Bernat Espí i Miriam Marí, titulars d'Educació Física de l'escola, es van desenvolupar dos situacions d'aprenentatge. La primera va consistir a muntar coreografies de FidKids, una modalitat esportiva molt practicada al mu-

nicipi, principalment per xiquetes, que combina el ball amb acrobàcies. L'alumnat participant, de 4t, 5è i 6è de primària, va haver d'esforçar-se molt i van comprovar la complexitat d'un esport que han après a respectar.

Professional del Freestyle

La segona situació d'aprenentatge va girar envers el *Football Freestyle*, amb l'execució de seqüències de tocs amb el baló. Els xiquets havien de fer una exhibició dels seus avanços, just el dia en què havia arribat al centre una suposada nova mestra en pràctiques. Va resultar que aquella jove no era docent, sinó una autèntica professional de la modalitat, que va deixar bocabadats els menuts. Es tractava de Paloma Pujol, coneguda a les xarxes socials com a Paloma Freestyle, quatre vegades campiona d'Espanya i primera Freestyler professional al nostre

país. Paloma va fer caure els estereotips i prejudicis de l'alumnat, que a l'instant va començar a admirar sense reserves a una dona que domina el baló com ningú. Un gran exemple d'igualtat i diversitat de gènere en l'esport.

Les activitats durant el Dia contra la LGTBIfòbia a l'esport van continuar després de l'escola, amb una proposta d'extraescolars oberta a la població, amb Paloma fent màgia amb el baló; la monitora de pilota valenciana Ana Verdeguer; i Bernat Espí en substitució d'Anna Gómez, exjugadora professional de bàsquet. Finalment, la jornada es va tancar amb una ponència a l'auditori del Teatret, amb veus diverses com la de Patricia Campos, pilot i entrenadora de futbol; Núria Sánchez 'Mulán', exjugadora del VCF; o la mateixa Paloma Pujol.

Des del municipi, el regidor del departament, Joan Guanter, explica que l'esport «ha de ser un espai segur, inclusiu i lliure de qualsevol discriminació. La lluita contra la LGTBIfòbia també passa pels camps de futbol, les pistes de bàsquet i els frontons». Una acció que s'emmarca en els compromisos adquirits per l'Ajuntament d'Alfara amb la recent aprovació del primer Pla LGBTI. ■

Taula redona al Teatret

La identitat dels pobles a través de les festes

La València de la segona meitat del segle XIX i de les primeres dècades del XX constitueix el marc històric en què es configurarà bona part del sistema de símbols, valors i creences que sostenen la identitat festiva valenciana. Una de les notes distintives d'aquesta identitat cultural és el caràcter immaterial, anònim i mutable, resultat de la creació col·lectiva. L'organització de moltes celebracions anuals exigia una logística complexa que implicava una part significativa de la comunitat local, així com de diversos oficis especialitzats, entre els quals destacaven els negocis dedicats al lloguer de vestuari i d'artefactes festius.

La tasca desenvolupada per roberies com la Casa Insa de València il·lustra tant l'existència d'un ofici hui desaparegut com la riquesa del món festiu valencià tradicional. La memòria material transmesa a través de les seues robes i documents conservats constitueix una font privilegiada per comprendre la seua fisonomia, així com els processos de transformació i pervivència que aquest univers festiu ha experimentat fins als nostres dies.

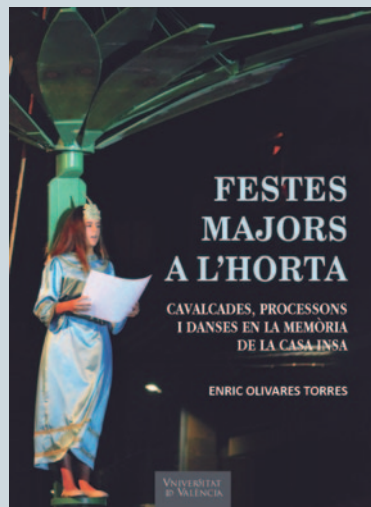
Una part d'aquesta memòria, en ocasions ja esvaïda, ha estat rescatada per Enric Olivares en el volum *Festes Majors a l'Horta. Cavalcades, processons i danses en la memòria de la Casa Insa*, publicat per la Universitat de Valèn-

cia amb la col·laboració de la Càtedra de Música i Dansa Tradicional i la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació. L'obra parteix d'un pressupòsit clar: l'estudi de la festa com a eina per a entendre la societat que la produeix. La cultura popular actua com a dipositària de gran part de les nostres experiències col·lectives i, a través dels rituals, processons, cavalcades i danses es projecten valors, creences i formes d'identitat comunitària.

El llibre examina una trentena de poblacions de les comarques de l'Horta i traça l'evolució de les festes patronals durant els últims dos segles. Aborda qüestions com els models d'organització festiva, el contingut dels programes d'actes, els elements rituals i folklòrics dels seguicis, els processos d'adaptació o desaparició d'aquestes celebracions, així com les particularitats locals i les expressions festives comunes dels pobles.

El model festiu del Corpus

L'anàlisi històrica es fonamenta principalment en el buidatge dels fons documentals de l'antiga roberia Insa, establiment que, des de mitjans del segle XIX fins a les acaballes del segle XX, exercí una influència notable en la configuració visual de nombroses festes. L'autor para una atenció especial als seguicis que copiaven en molts casos el model festiu del Corpus

valencià, amb la incorporació de danses, nanos, gegants, carros triomfals i figures al·legòriques. Destaca notablement el Cant de la Carxofa, una de les expressions més singulars del patrimoni immaterial valencià, tan valuosa com encara poc coneguda. Tot i que es troba circumscrita a un àmbit geogràfic concret, la documentació històrica evidencia una difusió molt més ampla en el passat, indicativa de la seua antiga popularitat.

A partir de la documentació de la roberia Insa i altres fonts documentals i hemerogràfiques, *Festes Majors a l'Horta* traça la trajectòria de processons, cavalcades, danses rituals, personatges bíblics, nanos, gegants i altres elements visuals característics de les festes majors i patronals comarcals. Més enllà de la dimensió descriptiva, el llibre convida, finalment, a reflexionar sobre el significat actual del nostre patrimoni festiu i sobre el paper que projecta en la cultura popular valenciana contemporània. ■

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

525
anys
1499 - 2024

L'Ajuntament organitza una ruta guiada per la principal infraestructura hidràulica que rega l'Horta Nord

Passen els dies, els anys i els segles, i la cultura agrícola perdura conformant el paisatge de l'horta valenciana. Cert que trobem molts terrenys abandonats, que l'urbanisme depredador ha destrossat massa fanecades de cultiu i que dedicar-se a la terra és en la majoria dels casos treballar en precari. Però cert també que l'horta de València és el més important dels sis reductes d'horta metropolitana que perduren a Europa, segons l'informe Dobris de l'Agència Europea de Medi Ambient.

D'entre tots els llegats històrics i patrimonials que tenim, es tracta del més important, per longeu, sostenible i funcional, que més de mil anys després continua funcionant gràcies a la xarxa hidràulica que vam heretar dels musulmans d'Àl-Andalus abans de l'ocupació de Jaume I. Els nostres avantpassats andalusins van implantar l'agricultura de regadiu amb la creació d'un canal que desviava l'aigua del riu Túria cap a les alqueries, que a la nostra comarca es va anar ampliant fins a la confecció del que coneixem com a Reial Séquia de Montcada: des de Paterna fins a Puçol, 33 kilòmetres de longitud i una super-

fície de reg superior a les 6.300 hectàrees, sent el sistema de regadiu més extens de tota l'Horta de València.

L'Ajuntament de Montcada, a través de l'àrea de Turisme, ha confeccionat una nova ruta a la localitat amb la séquia com a protagonista del recorregut. La iniciativa està impulsada des de

**DES DE PATERNA
FINS A PUÇOL,
33 KM DE CANAL
I UNA SUPERFÍCIE
DE REG DE
MÉS DE 6.300
HECTÀREES**

la marca «Montcada on vols estar» i pretén apropar a la ciutadania la importància històrica i cultural de la Séquia Reial, així com reforçar el seu valor com a patrimoni viu, testimoni de segles d'interacció sostenible entre les persones i el medi. Des de l'Ajuntament s'ha destacat la necessitat de preservar i difondre aquest llegat, clau per a entendre la identitat del municipi i projectar-lo com a referent patrimonial i cultural. «Una aposta per la qualitat de vida on la diversitat és un mosaic cultural; un espai on es viu, es creix i es gaudeix», ha expressat l'alcaldeessa, Amparo Orts.

La ruta es va estrenar el 29 de març en una convocatòria promoguda per l'Ajuntament amb la col·laboració de l'asso-

ntcada

ciació Científica Vida Silvestre i la Junta de la Reial Séquia de Montcada. Va comptar amb una gran aflluència de públic que va gaudir molt de la visita, guiada per Ricardo Orts i Valentín Palau. Van parlar de la importància històrica de la infraestructura; dels diferents elements hidràulics que es disposen al llarg del paisatge per a facilitar les tasques agrícoles; i de la institució que

Ricardo Orts, junt amb Valentín Palau, de la Reial Séquia de Montcada, van ser els guies de la ruta

gestiona el tradicional sistema d'arruixat, amb la distribució de tandes i torns de reg perquè l'aigua arribe a totes les derivacions de la séquia.

La Reial Séquia de Montcada es va conformar fa més de 750 anys, quan l'any 1268 Jaume I va donar el canal i les seues aigües als propietaris de les terres. Disposa d'una Junta General, integrada pel total de propietaris de terres, que és l'òrgan suprem de govern i que es reuneix almenys una vegada a l'any. Hi ha també la Junta de Govern, que la formen 12 síndics i el sequier major, que actua com a president. Els síndics són triats pels regants de cada demarcació, i aquestos són els que trien el sequier major.

Pròxima visita a l'assut

Davant la bona acollida de la ruta, diverses persones participants van sol·licitar repetir l'activitat i ampliar-la amb la inclu-

sió en futures edicions de la visita a l'assut, ubicat a Paterna. Es tracta de la presa construïda al riu Túria, també d'origen andalusí, per a derivar l'aigua cap a la séquia, en el que suposa el cap de la infraestructura.

Des d'ahí i fins a Puçol, la cua del canal, al llarg de la història han sigut milers els llauradors que han utilitzat la séquia per a regar un vast territori en el qual s'han cultivat els aliments amb què tradicionalment ens hem nodrit els habitants de l'Horta Nord. En la nostra mà està mantindre este sistema sostenible de gestió de l'aigua, i la forma més pròxima i natural de consumir fruites i verdures. Cal fer un exercici conscient i triar productes locals. Comprar en la botiga del poble i sustentar els llauradors i llauradores de la comarca que es deixen la pell donant-nos un servei massa menystingut pel conjunt de la societat valenciana. ■

Transformació
digital en
permanent
innovació

disid
BE SOFTWARE

La Pobla de Farnals celebra una nova edició de Milotxes al Vent, una cita que recupera la tradició pasqüera valenciana amb tallers, exhibicions i grans figures a la platja Nord

Tots sabem per què plorava Pepito un dia de Pasqua. La cançó popular ho diu amb la senzillesa amb què solen perdurar les coses importants. El cel ple de milotxes és una escena que ha perdurat al llarg dels anys en els nostres costums, ja que la Pasqua a l'Horta no s'entén del tot sense la mona, la llonganissa, l'eixida a l'aire lliure, be siga platja o muntanya, i eixe instant precís en què el fil es tensa i la milotxa troba per fi el vent.

Eixa memòria festiva és la que torna a prendre forma a La Pobla de Farnals amb una nova edició del festival Milotxes al Vent, una jornada lúdica gratuïta que se celebrarà el pròxim diumenge 26 d'abril a la platja Nord. L'activitat serà oberta a tots els públics, des de les 11:00 hores fins a les 18:30 hores, i no requereix inscripció prèvia. Hi haurà tallers de construcció i decoració de milotxes i també exhibicions de milotxes gegants i acrobàtiques de la mà de Milotxes Club.

La proposta connecta amb una tradició ben arrelada: famílies que eixien al camp, a la vora del riu o de la mar, i aprofitaven el vent de primavera per a envolar els catxirulos mentre compartien la vesprada. No debades, la mi-

El fil de LES MILOTXES que uneix l'Horta

lotxa tradicional està documentada des de fa segles, i encara hi ha aficionats com els més de cent socis del Milotxes Club es dediquen també a transmetre aquest art, que també és un esport vinculat a la Federació d'Esports Aeris de la Comunitat Valenciana.

Més enllà del joc

Però Milotxes al Vent és també espectacle i tècnica. El Milotxes Club, nascut en 1995, ha convertit el vol dels catxirulos en una activitat que va molt més enllà del joc, i en cites com aquesta, aconsegueixen reunir persones arribades de pobles de tota l'Horta,

de València i d'altres punts d'Espanya, com Madrid o Barcelona. A la Pobla, aquesta serà la seua quarta participació oficial en un esdeveniment que, segons destaca el seu president, Xavi Cuñat, ha trobat al municipi un suport ferm i una resposta de públic molt notable.

La jornada de la Pobla reunirà un conjunt ben ampli de formats. D'una banda, hi haurà unes deu milotxes gegants, grans figures inflables que poden superar els 30 metres i que s'alcen amb un únic fil. De l'altra, hi haurà milotxes acrobàtiques d'entre dos i quatre fils, capaces de dibuixar

REDACCIÓ
Amparo Piera La-Roca
FOTOGRAFIA
Luis Merino

ES

figures a l'aire amb coreografies. En total, el club espera superar els 30 pilots volant simultàniament les seues milotxes artesanals i portar més de 100 peces entre acrobàtiques i estàtiques o gegants.

A peu del passeig, a més, es desplegarà un altre dels grans

atractius de la jornada, el jardí de vent: una instal·lació de figures com marietes, polps o pelicans que transforma l'espai en un paisatge efímer fet de tela i aire.

El vent, per descomptat, és el gran aliat. Els membres del club ho tenen clar. «Les millors zones per a volar són les platges àmplies i amb vent de mar laminat, és a dir, constant i net, sense les turbulències que creen els edificis», explica Cuñat. El litoral valencià, en eixe sentit, ofereix unes condicions privilegiades fins ben entrada la tardor.

A més de tot això, també hi ha darrere una dimensió de transmissió cultural. El club fa tallers, treballa amb escoles i defensa una pràctica que obliga a tocar materials, aprendre tècniques, cooperar i passar temps a l'aire lliure. Mantindre viva la tradició, admeten, no és fàcil. Però precisament per això «és important continuar oferint espais on la milotxa no siga només un record, sinó una experiència present», comenta el seu president. «La força de Milotxes al Vent està en la capacitat de convertir una jornada de platja en un punt de trobada per a la gent de l'Horta al voltant d'una tradició compartida», afegeix Xavi Cuñat.

Si el festival de Milotxes al vent ha anat guanyant espai dins del calendari pasqüer de La Pobla de Farnals és també per la constància de les persones que han treballat durant dècades per acostar la cultura al municipi. En una primera etapa, la iniciativa va començar a prendre forma gràcies

a Sònia Rivilla, amb els primers tallers de construcció de milotxes impulsats des de l'Ajuntament que es feien tradicionalment el Diumenge de Pasqua. Però des de 2023, a més, l'activitat s'organitza conjuntament amb Milotxes Club d'una forma més estructurada.

Una vida dedicada a la cultura

En eixa evolució ha sigut clau el treball d'Amparo Margaix, programadora cultural de La Pobla de Farnals des de 1990 i una de les grans impulsores de la vida cultural al municipi. A dos anys de la jubilació, Margaix continua al capdavant d'una programació que en l'última dècada també ha volgut fer de la zona marítima un espai amb activitat cultural durant tot l'any. La seua vinculació amb les milotxes, a més, no és només professional, sinó que forma part d'un record personal de la Pasqua. «De xiqueta les construïa amb el meu iaio amb canyes i paper de periòdic o cartells reciclats del cinema on treballava a Mas-samagrell», recorda Margaix.

Eixa manera d'entendre la cultura com una cosa pròxima i compartida travessa bona part de les iniciatives que ha impulsat, des de campanyes com 'Anem al Teatre', que acosta les arts escèniques a l'alumnat des de l'escola fins al batxillerat, fins a sessions de teatre gratuït l'últim divendres de cada mes a la Casa de la Cultura, o les propostes de Teatre al Carrer que van nàixer en la pandèmia i que després s'han mantingut en les firetes que se celebren per Pasqua i Nadal. ■

**MILOTXES
AL VENT**

26 d'abril - Platja Nord - La Pobla de Farnals

Persones i institucions guardonades
a la III Gala de la Música de l'Horta Nord

Burjassot acull la III Gala de la Música de l'Horta Nord

La Gala de Premis de la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana (FSMCV) de l'Horta Nord s'ha convertit en una fita marcada en roig al calendari comarcal. La tercera edició es va celebrar el 31 de gener al teatre Tívoli de Burjassot en un esdeveniment que premia la tasca de músics, directors, directives, personalitats de l'àmbit cultural, social, polític, mitjans de comunicació i institucions que aposten decididament per mantenir, impulsar i desenvolupar la cultura musical valenciana.

Entre els guardons, destaca el premi al músic més longeu en actiu, que va recaure en Miguel Lerne Blay, del Centre Artístic Musical de Moncada; Amparo Montañana i Romero de l'SM Amics de la Música de Meliana va recollir el premi com a direc-

L'esdeveniment premia la tasca de músics, directives i personalitats que impulsen la cultura musical valenciana

tiva; i el guardó al músic va ser per a David Moreno Ruiz del Centre Musical i Instructiu Santa Cecília de Puçol.

A les categories de mèrit musical va estar reconegut Vicente Roig Gimeno, de la Unió Musical de Museros, amb el premi de Direcció musical; el guardó a la Direcció d'Escola de Música va ser per a Maria Esteve i Ferrer de la SM Amics de la Música de Me-

liana; i José Súñer Oriola, de la UM Santa Maria del Puig, va recollir el guardó per la Creació musical.

En relació amb el suport a la música, es va premiar com a mitjà de comunicació al diari València Plaza, i com a banda de rock a La Fúmiga. D'altra banda, la Societat Musical de Bonrepòs i Mirambell va aconseguir el premi extraordinari, i el mèrit acadèmic va ser per a M. Carmen Charco Terol, de l'SM la Primitiva de Rafelbunyol, i Marta Domènech Beltran, de l'Agrupació Musical d'Alfara del Patriarca.

Amb l'acolliment de la Gala de la Música, Burjassot demostra el seu compromís amb la Federació i molt especialment amb l'Agrupació Musical Los Silos, que manté ben viva la flama de la música al municipi. ■

Ajuntament de Burjassot

Toni, Boro, Moro i Puromoro

REDACCIÓ
Álvaro Pons i Noelia Ibarra
FOTOGRAFIA
Cedides per Toni Cabo

Ja fa més de quaranta anys, que ja és temps, ja, la revista *Camacuc* demostrava que es podia apostar per un còmic en valencià fet per autors valencians. Ho feia donant cabuda als clàssics de la historieta valenciana, de Sanchis a Reinoso; a les generacions que estaven tenint èxit fora, la dels Sento i Micharmut, però també a veus joves que demostraven la vitalitat del còmic valencià.

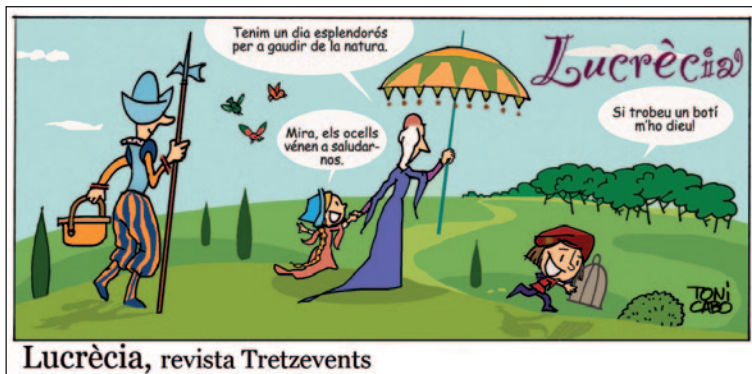
Toni Cabo va començar en aquella època a dibuixar les aventures de Georgina, seguint els guions de Pau Marqués amb un estil que recordava el del mallorquí Pere Joan, però que va anar evolucionant ràpidament cap a un traç personal, de línia recta i colors alegres, que el van fer fix a la revista. Pels volts de 1999, va crear ja en solitari els seus personatges més famosos, el trio d'humà, gos i gat conformat per Boro, Moro i PuroMoro, certificant la seua facilitat per a connectar amb els lectors infantils amb unes aventures tan divertides com originals, que prompte van fer el salt a altres revistes com *Era Garberà*, *Esquitx* o la mítica *Tretzevents*, el gran referent del còmic català.

Des d'aleshores, les entremaliadures d'aquests tres personatges ens han acompanyat d'una manera o una altra, fins i tot amb el salt al recopilatori en llengua castellana, però sense créixer, això sí. Perquè, encara que els anys passaven per a Boro, Moro i PuroMoro, el temps a les seues vinyetes s'havia detingut; era un etern dia infinit d'alegria i rialles. Però en el món real, Cabo aprenia i es formava, des de tallers que li donaven el contacte necessari amb els seus lectors fins a una reeixida carrera en la il·lustració infantil i juvenil plasmada en dotzenes de llibres, que li permetia afinar un traç cada vegada més elegant des de la síntesi d'una lí-

nia clara de la qual esdevé un dels màxims exponents.

No és casualitat que haja guanyat el premi Antifaz 2026 a la trajectòria d'un autor valencià, perquè ben pocs poden exhibir un camí tan sòlid com el seu, sempre apostant pels lectors infantils i per crear en valencià. ■

La diadema de girafa

REDACCIÓ
Manuel Regidor
FOTOGRAFIA
Mónica Ferrando

La Mancomunitat del Carraixet treballa la salut mental amb menors amb un laboratori d'emocions que els ajude a assimilar-les

La girafa és un animal que, des d'una perspectiva psicològica, s'associa a conceptes com l'empatia o la comunicació no violenta. A l'hora de resoldre un conflicte, adoptar el rol d'este animal implica optar per una resposta no hostil ni agressiva. Amb esta premissa es desenvolupa una de les activitats incloses a EMOLAB, una iniciativa de l'àrea de Joventut de la Mancomunitat del Carraixet que, mitjançant diferents dinàmiques, treballa amb l'alumnat dels

centres educatius aspectes vinculats a la salut mental. En l'activitat de la girafa, es plantegen situacions problemàtiques en les quals els joves han de respondre, en primer lloc, d'una manera més acerbada; posteriorment, amb la diadema d'este animal, la resposta ha de ser més assertiva.

EMOLAB (laboratori d'emocions) naix de les necessitats detectades a través d'uns qüestionaris dissenyats per l'IVAJ l'any 2019, que la Mancomunitat va distribuir entre centres educatius i altres espais amb presència juvenil. L'objectiu era obtenir indicis sobre quines polítiques i accions adreçades a este col·lectiu calia impulsar, no des d'una visió adultocèntrica, sinó implicament directament les persones joves. Prop de 500 participants van respondre preguntes relacionades amb les seues necessitats, inquietuds i de-

L'alumnat reflexiona al quadern de bitàcola sobre les seues emocions

mandes. Després d'analitzar les respostes, es va trobar una petició clara: la salut mental.

És a partir d'això moment quan Cèlia, treballadora de l'àrea de Joventut de la Mancomunitat, comença a dissenyar un projecte centrat en el treball d'aspectes emocionals. L'evolució d'esta idea va donar lloc al programa EMOLAB, que enguany s'ha desenvolupat amb l'alumnat de sisè de primària durant les tutories dels col·legis públics d'Alfara, Vinalesa i Bonrepòs i Mirambell. Les temàtiques tractades inclouen la intel·ligència emocional, el reconeixement d'emocions, l'autoestima, les necessitats afectives, la comunicació no hostil, l'empatia, la convivència, l'escolta activa i la resolució de conflictes. D'esta manera, progressivament, el focus es desplaça des del jo cap al grup.

Cada un d'estos conceptes es treballa en una sessió mitjançant dinàmiques basades en el joc, l'assumpció de rols, activitats participatives o dinàmiques de grup. Per exemple, la dinàmica de la diadema de girafa servix per a practicar la comunicació no hostil. El reconeixement de les emocions es fa amb fitxes del cos humà en què l'alumnat ha d'acolorir les zones on experimenta diferents sentiments. En l'activitat

dels globus emocionals, cada participant introdueix papers amb situacions que li generen tristesa, així com les respostes que li agradaria rebre en eixos moments. Els globus es llancen per l'aula i cada alumne llig les aportacions dels altres, fet que els ajuda a comprendre la diversitat de necessitats. La resolució de conflictes es treballa amb una mena de competició per grups en la qual, cadascun ha de construir la torre més alta amb espaguetis i plastilina, una situació que pot generar tensions que han de gestionar.

Quadern de bitàcola

Durant la desena i última sessió, que servix com a tancament, s'elabora un mural col·lectiu en què xiquetes i xiquets poden incloure allò que desitgen en relació amb el procés viscut, les activitats dutes a terme i l'aprenentatge assolit. A més, cada participant disposa d'un quadern de bitàcola que ompli quan finalitza cada sessió i que servix com a eina que facilita la reflexió sobre el que han après.

«A través d'EMOLAB es demostra que els joves són molt savis», afirma Cèlia. «Com que no disposen de les 'ulleres' dels adults, no tenen prejudicis a l'hora de parlar d'emocions ni

Activitat dels globus emocionals

d'expressar-les de manera natural», explica. «No sé si, moltes vegades, aprenc jo més d'ells que ells mateixos», reflexiona.

L'èxit d'EMOLAB fa pensar que es tracta d'una iniciativa que ha arribat per a quedar-se. Tot i que al principi pot generar certa estranyesa parlar d'estos temes, ràpidament l'alumnat s'adona que es troba en un espai segur, on no hi ha res correcte o incorrecte. Això facilita que s'òbriguin progressivament, afavorint així l'aprenentatge i l'adquisició d'eines útils per al dia a dia. Una evolució que es fa evident quan, davant determinades situacions, se sent als joves dir-se els uns als altres «recorda't de la girafa». ■

LA MANCO
en moviment

mancomunitat
CARRAIXET

**ESPORT I CÀNCER:
MOU-TE PER LA TEUA SALUT**

Descobreix En Moviment +! Beneficis reals de l'esport per a pacients amb càncer. Passa la imatge per veure'ls i unir-te al programa **gratuït**.

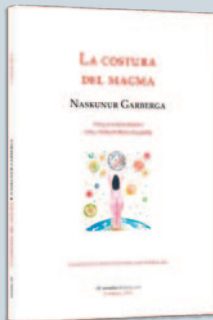
Espai Carraixet, exemple de **comunicació creativa** a l'IES de Foios

La revista cultural de l'Horta Nord ha estat present a l'institut Escultor Francesc Badia de Foios per a oferir una xarrada a l'alumnat de l'optativa de comunicació creativa. Vam compartir amb l'estudiantat el procés de creació d'Espai Carraixet, detallant les fases d'elaboració de la revista, des que es pro-

jecta un nou número fins que la publicació acaba entre les mans dels lectors i lectores. També vam parlar d'escriptura, i vam proposar un concurs de creació instantània, on els joves havien d'escriure un microrelat que incloguera la paraula caramel. De les propostes finalistes, hem triat la de Delia Violeta An-

dreï, que publiquem a continuació: «De tal manera, com quan li lledes un caramel a un xiquet xicotet, em vaig sentir en veure com desapareixia el dibuix fet amb aquarel·les que amb tant d'afecte li vaig fer al meu amic, després que ell escampara un got d'aigua per un enuig que jo no vaig provocar».

'La costura del magma'

Naskunur Garberga és el nom de ploma de Núria Garcia, directora d'Espai Carraixet. Acaba de publicar 'La costura del magma', premi de poesia Paco Mollà de Petrer, amb Onada Edicions. L'autora es despulla en el seu treball més íntim, que presenta en un espectacle on recita i canta els seus poemes. Una aproximació poètica des del seu potencial comunicador que involucra els espectadors amb diferents dinàmiques.

Parlar per a perdre la por

El valencià es fa fort als carrers d'Alboraia

REDACCIÓ
Jorge Pérez Morera
FOTOGRAFIA
Ajuntament Alboraia

El programa 'Voluntariat pel valencià' connecta el veïnat per a practicar la llengua en un ambient distés que suma cada vegada més participants

Assemblea de les persones que formen part del 'Voluntariat pel valencià'

Un café a mitjan vesprada, una passejada sense pressa o una compra rutinària poden convertir-se, a Alboraia, en molt més que una activitat quotidiana. En qualsevol d'estos escenaris, dues persones conversen en valencià amb un objectiu compartit: guanyar fluïdesa, confiança i naturalitat en la llengua. És l'essència del programa 'Voluntariat pel valencià', una iniciativa municipal que, amb una fórmula senzilla, està generant un impacte creixent.

Impulsat per l'Ajuntament a través de l'Oficina de Promoció del Valencià (Oproval) i la regidoria de Cultura, el projecte posa en contacte persones valencianoparlants amb altres que volen aprendre o millorar l'expressió oral. «Volíem que la gent s'animara a parlar valencià, que perdera la por, d'una forma que no fora una obligació d'estudiar, sinó natural», explica la regidora de Cultura, Conxa Villena.

La clau de l'èxit està en la naturalitat de les trobades. Sense aules ni exàmens, les parelles lingüístiques comparteixen temps i converses reals, en un entorn relaxat que facilita perdre la vergonya a equivocar-se. Així, tant persones que no saben «ni dir bon dia», com aquelles amb titulacions avançades però poca pràctica oral, troben un espai adaptat a les seues necessitats. «Depenent de la persona aprenenta, qui li ensenya s'adapta», diu Villena.

Presència de gent jove

Encara que el programa funciona des de fa un parell d'anys, enguany ha experimentat un notable creixement. La viralització d'un vídeo en xarxes socials i la cobertura d'À Punt sobre la iniciativa han multiplicat l'interès ciutadà. Actualment, més de 30 persones hi participen, amb una presència cada vegada major de gent jove i perfils molt diversos,

des de mestres fins a estudiants o persones jubilades.

El compromís és senzill: dedicar almenys una hora setmanal a parlar en valencià. Però els beneficis van més enllà de l'aprenentatge lingüístic. «Naixen amistats», destaca la regidora. Per a fer seguiment del programa, es promouen trobades grupals on es comparteixen experiències i es valoren els avanços. A més, l'Ajuntament reconeix la implicació de les persones voluntàries amb entrades per a iniciatives culturals i promou activitats conjuntes, com ara la trobada de Pasqua per a menjar la mona. Tot reforça un projecte que no sols promou l'ús de la llengua, sinó també la cohesió social.

En un municipi divers i en creixement com Alboraia, el 'Voluntariat pel valencià' és una eina clau per a integrar, connectar i, sobretot, fer viure el valencià en el dia a dia. ■

L'escola d'Alfara planta arbres amb el projecte **'Creixem junts'**

La pedagogia treballa cada vegada més la transversalitat a través de projectes, i són moltes les escoles de la comarca que compten amb horts urbans.

En Alfara del Patriarca, l'Ajuntament dona un pas més, i involucra al col·legi públic Doctora Anna Lluch en la cura del medi ambient a través de la campanya 'Creixem junts'. La iniciativa pretén que cada promoció es faci càrrec d'un arbre al llarg de l'etapa educativa, i que quan arriben a sisè de primària, l'alumnat el plante en algun indret del poble.

La iniciativa va començar el curs passat, amb la plantació d'una morera al Parc Jove, que l'alumnat va anomenar 'Alfredo Pablito VI'. Un dels coordinadors de la comissió de l'hort escolar, Jordi Garcia, explica que cada arbre té el nom que l'aula decidix. «Amb esta acció els traslladem

la consciència ecològica des de ben menuts. El gest és simbòlic amb l'alumnat d'infantil, però els cursos més avançats s'impliquen i entenen perfectament la dimensió del projecte», raona el mestre.

Petjada ecològica

'Creixem junts' traspasa la frontera de l'escola, i quan l'alumnat està a punt de moure a l'institut, deixa la seua petjada ecològica en un espai concret que passa a ser competència del municipi. El regidor de medi ambient, Joan Guanter, exposa que aquesta iniciativa «s'uneix al projecte d'augmentar les zones verdes d'Alfara. En plena crisi climàtica, és important que ens protegem i creem zones d'ombra».

Tanmateix, l'Ajuntament ha dut a terme diverses actuacions per a millorar el verd i avançar cap a un model de poble més

sostenible i preparat davant les onades de calor. Entre les principals accions, s'han plantat 35 nous arbres al poble i s'ha elaborat un inventari complet de l'arbrat municipal, per conèixer l'estat de cada exemplar, fer un seguiment adequat i definir una estratègia de creixement verd a llarg termini al poble. ■

El llegat de Paco Corell entra en el patrimoni de Foios

REDACCIÓ
Carles Àngel Saurí
Curador d'art i exdirector
de l'Espai d'Art Contemporani
de Castelló (EACC)

FOTOGRAFIA
Raül Martí

L'escultor Paco Corell ha desenvolupat durant la seua trajectòria una pràctica centrada en el vocabulari de la geometria des d'una visió dual que transita entre l'ordre estructural i l'experiència sensible de la matèria. La seua escultura, arrelada en el treball amb el ferro, activa relacions de tensió, equilibri i obertura formal. Professor de dibuix tècnic i de Formació Professional, la seua obra tracta de mantenir un posat pragmàtic que desplaça la geometria cap a una dimensió processual. Els cubs, quadrats, espirals de Corell permeten amb les seues formes abstractes reconstruir un treball de dibuix i tall d'una planxa de ferro que acaba amb el calfat i doblat conseguint ser volum: del pla al volum, del dibuix a l'escultura, possibilitar que la duresa del ferro es torne volum impossible. Present en el paisatge de l'Horta, a Meliana i Foios, i en l'imaginari local, la seua obra construeix una gramàtica pròpia basada en la repetició, la variació i el plegat, on cada peça es configura com un sistema en transformació. Corell entén l'escultura com un dispositiu que posa en relació la possibilitat del cos (de qui mira, de qui crea), del material (que permet i que impossibilita) i de l'estructura (obrint el procés i abstractant la forma), fent visible el vincle entre forma i condicions materials de producció.

Paco Corell al seu taller

L'exposició *Roig Cirera, Amarillo Paja*, que s'inaugura el pròxim 29 de maig i podrà visitar-se fins al 14 de juny, presenta una selecció d'obres que sintetitzen aquestes línies d'investigació. Comissariada per Carles Àngel Saurí, la mostra és el resultat del procés de donació d'obra de l'artista a l'Ajuntament de Foios. Aquesta adquisició s'inscriu dins d'un procés de patrimonialització impulsat per la Regidoria de Cultura, que ha investigat, amb l'assistència de Saurí, els fons de l'artista per tal de construir un

conjunt representatiu de la seua trajectòria. L'exposició articula així una doble operació: consolidar un llegat escultòric vinculat al context local i activar un marc de lectura contemporani sobre la seua producció, atenent a la manera en què la seua obra desplega relacions entre geometria, materialitat i territori. La mostra del treball donat per Paco Corell a Foios es tancarà amb la publicació d'un catàleg dissenyat per Pau Orts i amb una conferència amb diversos professionals de l'art contemporani. ■

El turisme a l'Horta Nord

Cap a un model sostenible i complementari

REDACCIÓ
Núria Garcia
FOTOGRAFIA
Alamida

Cada vegada més busquem refugi per a no perdre'ns en la totalitat d'un sistema que ens empeny al materialisme. L'ombra d'una olivera, el cantusseig d'una séquia amb aigua o els pardalets acomiadant el sol configuren un paisatge sobri que es resisteix a la voràgine. Aquesta búsqueda de l'equilibri també ha de fer-se de manera social, i ara la Mancomunitat de l'Horta Nord té l'oportunitat d'afinar el paradigma.

A través del Pla Estratègic de Turisme, que compta amb l'impuls de la Diputació de València, s'està implementant una visió que no sols busca l'atracció de visitants, sinó alhora beneficiar l'economia i les empreses locals a potenciar i valorar els recursos dels nostres pobles. Este pla s'ha presentat a la passada edició de la Fira Internacional de Turisme de Madrid, Fitur, amb l'objectiu de posicionar la comarca com una destinació complementària a la ciutat de València, basada en la cultura, l'horta i el litoral per a confeccionar un paquet d'experiències sostenibles.

Va ser el passat 21 de gener, a la Sala de Presentacions 3 de Fitur, quan es va posar damunt la taula el document que defineix el full de ruta turístic de la comarca per als pròxims anys i que aposta per un model sostenible i coherent amb els valors del territori. El Pla Estratè-

Alqueria a l'horta de Museros

Platja Nord i port esportiu de la Pobla de Farnals

gic és fruit d'un treball de diagnòsi dels 10 municipis que integren la Mancomunitat i té com a objectiu posar en valor una oferta turística pròpia i compartida. Així, s'aposta per un model equilibrat, orientat a generar oportunitats econòmiques al territori sense perdre la identitat local ni la qualitat de vida de la ciutadania.

Objectius i accions del Pla

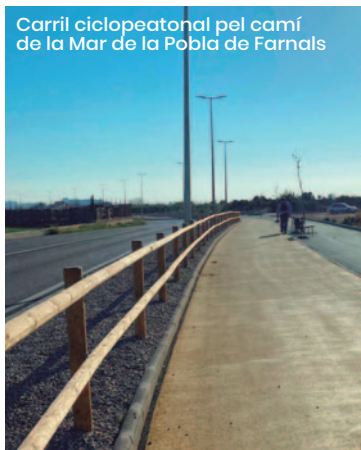
Destaquen com a objectius la millora de la coordinació entre municipis, la creació de productes turístics compartits i la promoció d'experiències vinculades al patrimoni cultural i paisatgístic. En este sentit, algunes accions marcades al Pla són la implementació de rutes guiades

per a visitar els conjunts històrics, però també itineraris ciclopeatonals que connecten els pobles. Tanmateix, es volen potenciar les àrees d'estacionament d'autocaravanes, optimitzant les que ja funcionen a la Pobla o a Albalat i creant-ne de noves. Una altra línia d'actuació és la promoció de l'escenari natural per a rodatges de pel·lícules, així com difondre recursos singulars, com per exemple la figura del Capitán Trueno d'Albuixech. I, per descomptat, seguir impulsant l'horta i la platja, la gastronomia i els esports nàutics, sent una alternativa potent i de qualitat a la que s'oferta des de la capital.

La presentació del Pla Estratègic dona continuïtat a al-

Primera Fira de Turisme de la Mancomunitat de l'Horta Nord

Carril ciclopeatonal pel camí de la Mar de la Poble de Farnals

tres iniciatives recentment impulsades per la Mancomunitat, com la celebració de la primera Fira Turística de l'Horta Nord, que es va celebrar a la Poble de Farnals a finals de l'any passat. Al llarg del dia, els municipis mancomunats van omplir les carpes amb informació sobre els seus pobles, propostes culturals, projectes turístics, activitats i material promocional, mostrant la riquesa i la diversitat que fa única l'Horta Nord. Des de l'aparador de la Mancomunitat, es van oferir còctels saludables sense alcohol que van agradar molt als visitants.

El president de l'entitat comarcal, Fran López, va destacar l'èxit d'esta primera edició, que va comptar amb molta implicació municipal: «Esta fira ha de-

A l'esquerra, el president de la Mancomunitat, Fran López, amb altres càrrecs públics, a Fitur

mostrat el potencial de l'Horta Nord quan treballem conjuntament. Cada municipi ha aportat la seua identitat i el resultat ha sigut una jornada oberta, atractiva i molt participativa». Així

mateix, ha valorat molt positivament la participació de la Mancomunitat en Fitur, que ha servit per a «projectar una oferta turística que posa en valor allò que ens fa únics: la nostra cultura, l'horta, el litoral i la proximitat a València».

L'entitat comarcal treballa per optimitzar els recursos compartits, ara també en matèria turística, en un clar exemple que demostra que si treballem en equip podem arribar ben lluny. La cosa és, pel camí, no perdre's. Saber tornar. Tindre clars els límits que no volem sobrepassar per mantindre una identitat amable i acollidora, oberta i productiva, i que alhora ens permeta seguir creant des de l'essència. Que mai deixem de sentir que estem a casa. ■

RECUP:
Reinventant la Cultura en Espais Urbans

El metro vertebrava l'Horta Nord

El transport públic metropolità resulta vital per a les nostres relacions. L'ús més destacat és el que respon a les necessitats de trasllats laborals i d'estudis, una mobilitat obligatòria ja que els centres de treball i de formació es concentren en punts d'influència d'àrees àmplies. També són constants els desplaçaments relacionats amb els serveis, posem per cas com a necessitat els centres sanitaris, però també inclouen els que estan guiats per l'interés d'acudir a centres comercials o a l'oferta cultural diversa que podem trobar en la nostra comarca, en la mateixa ciutat o en la resta de l'àrea metropolitana. A més, la mobilitat per causes d'oci i esplai també és important, i des de la primavera quan allarguen els dies, encara guanya protagonisme. I com més extensos són els viatges més important esdevé la capacitat de combinar diferents mitjans de transport, és a dir la facilitat de la intermodalitat.

En conjunt podem dir que les línies 1, 2 i 3 de Metrovalencia constitueixen les vies principals de l'organització de la vida d'una gran majoria de la població de l'Horta Nord. Segons les dades elaborades per FGV respecte al trànsit de passatgers de l'any 2025, els 35 municipis dels voltants del cap i casal connectats en la seua

Parada del metro a Rafelbunyol

xarxa aportaren 32.268.377 desplaçaments, és a dir el 35,2% dels viatges provenen de fora de la ciutat. D'un total de 91.640.139 clients que va registrar Metrovalencia en total durant l'any passat.

Si concretem més les dades, els quinze municipis de l'Horta Nord (Godella, Rocafort, Almàssera, Meliana, Foios, Albalat dels Sorells, Museros, Massamagrell, La Pobla de Farnals, Rafelbunyol, Alboraià, Alfara, Montcada, Burjassot i Paterna) aportaren 14.657.786 moviments d'usuaris, que fan el 15,99% del total de Metrovalencia. En el cas de Burjassot, amb 4 estacions de metro i 6 de tramvia, va assolir 4.414.360 viatgers, el 4,81% de l'àrea externa a València, i la segona població de l'àrea metropolitana amb major moviment, després de Manises que també és la seu de l'aeroport. Entre les deu primeres posicions de poblacions per moviment d'usuaris trobem que són de l'Horta Nord les que van del lloc set al deu: Alboraià, amb 1.552.579 i l'1,69 %; Montcada, amb 1.385.032 i l'1,51 %; Massamagrell, amb 687.709 i el 0,75%; més

ALBORAIÀ I MONTCADA SÓN ELS MUNICIPIS AMB MÉS MOVIMENTS D'USUARIS A LA COMARCA

Meliana, amb 665.756 moviments i el 0,72 % del total de la xarxa. Per estacions, destaquen en la nostra comarca tres amb gran quantitat de moviments. Són Burjassot-Godella, amb 1.129.353; Empalme (metro), amb 1.019.297; i Alboraià Peris-Aragó, amb 896.036 persones usuàries.

Els beneficis del transport amb Metrovalencia, com ara la sostenibilitat ambiental, l'eficiència energètica, la cohesió social ja que és la garantia de mobilitat per a tota la població, i l'optimització de l'espai públic en reduir l'ocupació causada pel transport particular, es veuen afermats amb la resposta del públic usuari i justifiquen una aposta necessària per a reforçar el servei i les freqüències. ■

Albalat, **bressol** de l'esport femení

Nerea Velert

Zulema Romero

Sara Quevedo

Nerea en natació, Zulema en hoquei i Sara en handbol triomfen en campionats autonòmics i nacionals

No hi ha res millor que focalitzar l'energia en activitats que ens drenen el cos i ens alliberen la ment. En general, al llarg de la vida; però especialment durant l'adolescència i la joventut.

Posar el focus en allò que fem sempre comporta beneficis, i de vegades recompenses. Ho saben bé Nerea Velert Lisarde, Zulema Romero Navarro i Sara Quevedo Oliver, tres joves veïnes d'Albalat dels Sorells que destaquen sobre manera en els esports que practiquen.

Nerea és nadadora. Està entre les 10 millors del país en la seua categoria. Té 12 anys i ha estat seleccionada per a representar la Comunitat Valenciana al Campionat d'Espanya Aleví. Ho fa després d'aconseguir l'or en 50 i 100 metres braça, i la plata en la distància de 200 metres, al Cam-

REDACCIÓ
Núria Garcia
FOTOGRAFIA
Alamida

pionat Autonòmic de Natació d'Hivern. "Quan em van confirmar la convocatòria per a la selecció valenciana, plorí d'alegria", confessa la xiqueta, que explica que açò és un premi al seu esforç i dedicació.

Zulema també ha fet natació. I patinatge i atletisme. Però l'escalada esportiva ha tingut lloc a l'handbol, esport que ja practicava la seua mare. Va començar a Puçol, fins que als 11 anys la va fitxar el Club Balonmano Morvedre. Amb setze anys, la temporada passada, va guanyar sis títols, entre ells la Copa de la Reina d'Espanya amb l'equip amateur femení. Ara juga pel Club Hand-

bol Mislata, amb una gran projecció donada la seua joventut.

També despunta com a promesa Sara, que quan tenia 10 anys canvià l'extraescolar de patinatge per l'hoquei línia al Club Skulls d'Almàssera. Cinc anys després, es mostra satisfeta amb el seu recorregut: "Per a mi l'hoquei és una forma de descarregar energia en un espai que considere com la meua segona llar". El seu palmarès inclou la Copa de la Reina jugant en la màxima categoria, que va aconseguir el passat 25 de gener a Valladolid en una intensa final contra l'equip Cent Patins de Rubí.

Esforç, compromís i talent brollen des d'Albalat dels Sorells, un municipi que pot sentir-se ben satisfet per les seues joves esportistes d'elit que són referent en l'esport valencià. ■

**AJUNTAMENT
D'ALBALAT DELS SORELLS**

Bonrepòs i Mirambell guanya la Lliga Professional de raspall femení

Imatge del Club d'Amics de la Pilota de Bonrepòs i Mirambell

Victòria, Anabel i Marina han aconseguit la Lliga CaixaBank de raspall femení professional d'este 2026 per a Bonrepòs i Mirambell. Les jugadores han anat acoblant-se al llarg del campionat per a acabar imposant-se en l'últim joc de la final a les seues rivals, el conjunt format per Ana, Mireia i Fanni, representants de Pedreguer.

La partida va discórrer en un primer moment favorable al trio de l'Horta Nord, que va aconseguir sumar els tres primers jocs de manera consecutiva i sense aparents complicacions. El quart joc, però, va ser disputat fins l'extenuació. Mitja hora de brega per a tancar el punt, que finalment es va anotar el trio de Pedreguer. Ana, Mireia i Fanni agafaven confiança; no en va, portaven tot el campionat invictes. Quan es va produir la igualada a 20 en marcador, el públic del trinquet d'Alcàsser, la seu de la final, va ovacionar totes les jugadores, que canviaven el seu lloc a la canxa

per a disputar l'últim i decisiu joc. Va ser Anabel —que a més de jugar per Bonrepòs i Mirambell este campionat és l'entrenadora de l'escola municipal— qui va tancar la partida en raspar una pilotada ofensiva que les seues rivals no van poder tornar.

Anabel es va esfondrar de l'emoció i les seues companyes acudiren a abraçar-la. Havien guanyat la partida. La final de la lliga de la màxima competició a la qual tota dona pot aspirar en la pilota valenciana. Un 8 de març i amb una escala plena d'aficionades, joves pilotàries i jugadores amateurs que victorejaven les seues referents.

«Estic molt orgullosa de representar a Bonrepòs i Mirambell, perquè sempre em recolzen en tot. Quan vaig al poble em sent com a casa. Estic molt agraïda». Amb estes declaracions, només acabar la partida, Anabel mostrava l'estima cap a un municipi que l'ha acollit sense reserves des del primer moment.

Imatge de Pilota Pro

L'alcaldesa de Bonrepòs i Mirambell, Raquel Ramiro, manifesta el seu orgull «per este triomf que reflectix l'esforç i el talent de les jugadores, però també el gran creixement de la nostra escola de pilota. Agraïsc que porten el nom del nostre poble tan alt i que continuen impulsant l'esport femení».

Amb aquest títol, el municipi aconseguiu la seua segona Lliga de raspall femení. La primera va ser en 2024, de la mà de Victòria i Isabel, en el primer any que Bonrepòs i Mirambell apostava per la pilota professional. ■

El trinquet de Massalfassar en el **circuit professional**

Massalfassar ha reobert el trinquet municipal després de la reforma integral amb què s'ha modernitzat la instal·lació esportiva. Un espai de referència per a la pilota valenciana, tant per a la pràctica de l'escola com per al club local, però ara també per a la competició professional.

L'Ajuntament reforça l'aposta per l'esport autòcton amb un conveni amb la Federació de Pilota que inclou el patrocini d'equips en les competicions de màxim nivell. "Ens posicionem ara per ara com l'única opció a l'Horta Nord per veure partides professionals de trinquet", explica Robert Margaix, alcalde de la localitat, qui manifesta que el suport també és explícit per a la pilota femenina: "A més d'acollir partides de Lliga i Copa femenines, estem preparant un Trofeu de Festes de raspall femení, més encara amb l'ascens de Mar Al-

fonso, jugadora local, que està fent-se un lloc entre les millors pilotàries".

La reforma del trinquet ha estat finançada amb 320.000 euros procedents del Pla Obert de la Diputació de València. Entre les millores realitzades hi ha la renovació dels vestidors i banys, la instal·lació de llotges amb tancament de vidre, l'adequació de l'escala i de l'espai de joc, la millora dels accessos i la pintura integral de la instal·lació.

'Pelayo Blues'

Sergi Durbà presenta amb 'Pelayo Blues' l'última obra de la seua trilogia dedicada a la pilota valenciana. En este cas, utilitza la literatura de viatges per a explicar els seus periples en els trajectes cap al trinquet de Pelayo, així com les sensacions que li emanen de dins en comprovar com la pilota valenciana passa per un moment de decadència enmig d'una societat que no sap on es troba la seua pròpia essència. S'albira, però, un fil d'esperança, gràcies a les persones que encara creuen en l'esport autòcton, que el practiquen i que el difonen. Una obra que reflecteix la situació de la pilota, sense cap tipus d'idealització, amb el filtre de a qui li haguera agradat que el camí fora més lluminós. Una lectura imprescindible d'un llibre que naix des de la veritat de l'amor —i el desamor— per la pilota.

**L'AJUNTAMENT DE MASSALFASSAR
AMB LA PILOTA VALENCIANA**

Una bona impressió

LES GERMANES MARÍ MONTAÑANA GESTIONEN L'EMPRESA QUE VA FUNDAR EL SEU IAIO EN 1942

REDACCIÓ
Eduard Ramírez
FOTOGRAFIA
Alamida

Des d'Almàssera les germanes Marí-Montañana Cariñena gestionen una llarga tradició que han sabut renovar com a referent gràfic en l'actualitat. Són Mireia, Macarena i María Paz, que en comenten la trajectòria: «Gràfiques Marí Montana és una empresa familiar fundada pel nostre iaio en 1942, amb una sòlida trajectòria en el sector de les arts gràfiques. Ens distingim pel tracte pròxim i personalitzat a cada client. Apostem per la màxima qualitat en tots els nostres treballs, i per això estem en constant evolució».

El negoci de la impremta ha viscut canvis enormes durant les darreres dècades; com ho han fet elles? «Ens hem adaptat a l'evolució tecnològica perquè entenem el canvi com una oportunitat de creixement. Hem invertit de manera contínua en maquinària moderna i en la incorporació de tecnologies digitals, la qual cosa ens ha permès millorar els nostres processos i resultats. A més, hem apostat per la formació constant del nostre equip per a mantenir-ns actualitzats», detallen.

La divisa de continuar una tradició és principal per a les tres, és molt més que assumir un negoci. «És mantindre viu l'esforç, la dedicació i els valors que ens han transmès des de menudes. Hem crescut veient el treball diari en la impremta, per això formar-

Mararena, Mireia i María Paz

ne part suposa un orgull i també una gran responsabilitat», expressen les germanes. Indaguem en la seua entrada a l'empresa, a partir de la pregunta que els va fer son pare quan es formaven a la Universitat: «Estudiàvem Administració i Direcció d'Empreses, Empresarials i Dret quan ens va plantejar si teníem intenció de continuar amb l'empresa familiar. En tractar-se d'un sector tradicionalment masculí i sent nosaltres tres dones, per a ell era important conèixer la nostra disposició. Li diguérem que sí i una vegada finalitzats els nostres estudis ens incorporàrem. Allí ens formàrem de manera integral passant per diferents àrees, des de producció fins al departament de direcció».

Ara com ara organitzen la gestió repartint les àrees claus: Mireia du l'àrea de producció i vendes, Macarena s'encarrega dels recursos humans i les finances, i María Paz porta l'àrea de compres. Així treballen «de manera coordinada i eficient, amb comunicació constant entre nos-

«UNA MANERA D'HONRAR LA NOSTRA HISTÒRIA FAMILIAR MENTRE CONSTRUÏM EL SEU FUTUR»

altres perquè totes les decisions estiguen alineades amb els objectius de l'empresa», expliquen. Tot això sense perdre l'essència d'empresa familiar i el tracte pròxim característic, que en el dia a dia vol dir, segons expressen les Marí-Montañana, «cuidar cada detall, respectar el que hem heretat i, al mateix temps, aportar la nostra visió perquè el projecte continue evolucionant sense perdre la seua essència. És, en definitiva, una manera d'honrar la nostra història familiar mentre construïm el seu futur». ■

PATROCINAT PER

ALEGRES DELICADES

UN RELAT CURT D' **ALFONS NAVARRET** (ALFARA)

Un tren

En el andén de la estación se habían quedado un rato paseando como si esperaran el tren, mirando pasar las máquinas que hacían temblar los andenes y llenaban el cielo de humo negro.

JULIO CORTÁZAR

Però jo sé que un tren. Que un tren de l'horta. Sovint has pegat els ulls al vidre. Has vist com passaven les herbes a gran velocitat. Exasperat pel pas del temps. Potser embolicat en una mena de silenci solemne. Avançaves, mes inútilment. Al cap i a la fi, hom no avança mai. L'espai com una entelèquia. Com un esborrany de déu. Com un planeta inhabitable. Hom et miraria i juraria que sí que avançaves. Una espècie de recorregut interior, paral·lel al recorregut del vagó. Abans, hi havia vagons. Ara ho podries discutir llargament. Vagons intercomunicats i cap rastre dels seients de fusta que se't clavaven a l'esquena i a les natges. També, una estació amb un nom que remetria a un pont. Però tu ja no et desviaves. El teu camí continuava

recte. Si és que condescendies a admetre cap moviment. Jo he alçat els ulls un sol cop i he vist el cartell de l'estació. L'horta com a memòria del que abans havia pogut endevinar, entre teranyines de llum i son alhora. Terra baixa. El llop, que m'hauria d'esperar entre els esglaons. El llop que visitava sovint altres indrets i hi llançava bombes. Ací també hi havien caigut. I a Alacant. Aquells llops bimotors que provenien d'una altra península. Uns altres se sabien, es volien saber, un poble escollit. Qui oblidava el seu passat... havies repetit una vegada i una altra contra aquell atònit tribunal d'oposicions, que no arribava a entendre. Més tard, tindries la plaça. Ningú, però, et va poder negar el poder d'aquella frase. Perquè certament tothom oblidava. El llop que ha llan-

çat les bombes també ho haurà de fer. Estarà obligat a fer-ho. Com qui trepitja un formiguer. Qui en coneix el nom, de les formigues. Jo les conec, d'una a una han anat passant pels meus somnis. Cortázar també podria parlar de morts que travessen el fossar d'un riu. Morts que tenen un rostre que mai no recordes, tot just oberts els ulls. Per què hauríem de recordar els noms? Per què ens haurien de recordar ells? Terra baixa és la dels que resten barrejats amb l'arena. Els que ni tan sols han disposat l'oblit. Els que travessen l'horta i són ombres en vida. El poeta anava escrivint les seues èglogues. Tu no sabies res del que t'hauria dit. Ni jo tampoc. Confosos i inevitablement junts. Però això sempre serà una altra història...

www.alegresdelicades.com

CREACIÓ DE CONTINGUTS
GABINET DE PREMSA
FORMACIÓ A MIDA
CORRECCIÓ I TRADUCCIÓ
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

ALEGRES
DELICADES

on vols
estar

RUTA DELS CAMINS DE L'AIGUA

MONCADA
on vols estar

Ajuntament
de Moncada